

BARACS és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer:
vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Skríbanek Géza.

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt
Nyilttér sora 20 kr.
Hirdetések nagyság szerint.

Borhamisítások.

Napról napra hallunk és olvasunk újabb borhamisítási esetekről. Egyszer Pécsről, máskor Erdélyből, — harmadszor Tokaj-Hegyalja vidékéről, majd a Balaton mellől és a Muraközéből hírlik, hogy elítéltek itt is-ott is egy-egy borhamisító nagykereskedőt.

A most kiadott borvizsgálati kimutatásokból kitűnik, hogy az elmúlt év első felében 138 féltől származó 495 féle borminta hamisított volt. Hamisítottak pedig minden elképzelhető módon, vízzel, szeszszel, szőlőcukorral, borseprővel, glicerinnel, szalicilsavval, fuchsinnal, keményítőcukorral, sacharinnal, kénsavval, sőt 21 esetben teljesen mesterségesen állítottak elő bort, anélkül, hogy az még csak szőlőbogyó közelében is lett volna, amiből nyilvánvaló, hogy a visszaélés e téren általános.

Régi igazság, hogy minden visszaélés csak addig tart, míg türethetlenné nem válik. Elmondhatjuk ezt a borhamisításokra is. Hiszen tudja azt mindenki, hogy a borkereskedők kutja állandó tréfák czéltáblája volt az első szüret óta és pedig nem csak ha-

zánkban, hanem minden bortermelő országban. Ez, amíg tréfa volt, még csak megjárta. Most azonban, midőn a phloxera következtében szőlőink elpusztultak, a borkereskedők pinczéi pedig újból és újból megteltek borokkal, mint a bibliai olajos korsó, a gyanu egyszerre hangosabban zugott és az eredmények igazolták a gyanut.

Immár kétségtelen, hogy a magyar borkereskedő osztály nevezetes része a bortörvény megkerülésével nemcsak magának csinált jogtalan hasznot, hanem mesterségesen és törvényellenes módon gyártván bort, ez által lenyomták a természetes bor árát és kárt okoztak a bortermelőnek is.

A magyar bortermelőnek tehát nemcsak, hogy meg kellett küzdenie az olasz bor-vám leszállítása következtében ide beözönlő olasz és nagymennyiségű olasz borral, hanem még a kutyvasztott borok tisztességtelen versenyét is el kellett viselnie, ami bizony nem igazság és természetes, hogy, mint minden, ami nem igazság, megboszulja magát.

A borkereskedők bámulva mérlegelik a szigorú ítéleteket,

melyekkel a leleplezett borhamisításokat sújtották. Hja bizony, a magyar törvény nagyon szigorú; szigorubb, mint bármely más állam törvénye. Nem vitatjuk, hogy helyes-e ez! Sőt még azt is megengedjük, hogy üzleti szempontból esőppet sem okos dolog a borkereskedelmet szigorubb korlátok közé vetni nálunk, mint amilyenek között akár Franciaországban, akár Németországban, Olasz- vagy Spanyolországban van. De bármint legyen is: törvényt, ameddig törvény, respektálni tartozik mindenki és így a borkereskedő is.

Felhangzik most a panasz, hogy a sok hamisítás miatt a virágzó magyar borkereskedés elveszti hitelét, az üzlet pang és pedig úgy a külföldön, mint bent a hazában, sőt hogy a gyanuval eltelt közönség le is mond a borivásról. És ennek az utóbbi körülménynek meg is van a maga oka. Ugyanis, bárhova menjünk manapság vendéglőbe vagy kocsmába, élvezhetetlen bort kapunk méreg drága áron; 45-50 kron alul sehol sem kapunk asztali bort a jobb fajta pedig literenkint 80 kr. 1 frt. Hallatlan magas árak ezek és hozzá járul még az, hogy a vendéglői borok 9 tized része

TÁRCZA.

Az én első vőlegény-jelöltségem.

(A „Baracs és Vidéke“ eredeti tárczája)

Írta: Saskeőy József.

Ha képviselő-jelöltnek lenni dicsőség, akkor vőlegény-jelöltnek lenni legalább is tisztesség. Csak a végeredmény különbözik.

A képviselőség nagy hatalommal, szép fizetéssel jár; a vőlegénység boldogsággal teli.

Nős, nekem volt részem mind a kettőből. Már tudniillik a vőlegényjelöltségből is, meg a vőlegénységből is.

Erről az én első vőlegény-jelöltségemről fog szólni a nóta.

Ne gondolják kérem, hogy úgy tettem, mint sok képviselő-jelölt, hogy magok teszik meg az előintézkedéseket s úgy szólván magok jelölik önmagukat. Engem a lányos apa akart vőlegénynek tenni.

Hogy is volt az? Olyan falusi tréfa volt az egész.

1892-ben történt, világosan emlékszem még a napra is.

Tél ideje volt akkor is, mint most, csak hogy akkor derékig gázoltunk a hóban, hogy a vasuti közlekedés is megakadt a hófúvás miatt.

Különben politikai tekintetben akkor is csak olyan izgatottak voltak a kedélyek mint most. Lévéen akkor képviselő választásra való készülődés.

A Tab melletti Zala községben működtem mint kántor tanító.

Egy csütörtök délelőtt, épen mikor álmaimból úgy 10 óra után felébredtem, (az éjszaka pártvacsora volt, mely a késő hajnali órákban ért véget) az ajtóm nyílik s belép azon a helybeli vagyonos gazdák egyike.

— Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus. Isteni áldás és béke. Egészségére válnék az éjszakai nyugalom. Jó reggelt kívánok mester urnak mind közönségesen. — egy szuszra darálja le az én öregem ezt a szokásos üdvözlést.

— Hozta Isten János bátyámat, hozta Isten! Kerüljön beljebb, foglaljon helyet üljön már le no! Mi jót hozott számomra?

— Fogja gyujtson rá, (az ilyen vendégek részére tartogatott „Hosszat“ nyújtva át neki) kitűnő cuba szivar, jól ki van száradva, élvezetet fog nyújtani szivása.

Megtréfálni akartam e hőbortos öreget, ki leányát, — egy himlőhelyes szobrot — minden áron tanítóhoz akarja adni feleségül. Mint mellék uton hallottam engem akar boldoggá tenni az ipaságával.

— De pompás szivar — mondja az öreg — ilyet rég szívtam már.

Nevetési viszketeteg kerülget, megyek a szekrényem felé s egy üveg szilvórium-mal térek vissza.

— Ígyunk János bátyám, de kiért?

— A lányomért!

— Éljen!

János bátyám azután áttér beszédében a házasi életre s szánakozik rajtam, ki még most is legény-ember vagyok.

Elbeszéli, hogy ő is körülbelül olyan idős lehetett mikor megnősült, mint most

olasz borral pancsolt, vagy hamisított bor. Mert nagy hiba volna azt hinni, hogy csak a magyar kereskedő hamisít. Hamisít már az olasz termelő és kereskedő, de még inkább hamisít a vendéglős — mindig tisztelet a kivételnek — ki, mint látjuk, 12-14-16 kros törkölyborokat vesz és azt 45-50 kron mért ki. Ez a kapzsiság meg is boszulja magát, mert ma már alig iszik valaki bort, míg, ha jó és olcsó bort mérnének vendéglőseink, a nagy fogyasztás pótolná a kevesebb hasznot.

Mindaddig tehát, míg a vendéglősök visszaélnék a bor árával és minőségével, igen helyesen cselekszik a közönség, ha sztrájkol és nem iszik bort, vagy pedig drágább, de megbízható forrásokat keres fel, hogy egészségével ne fizesse meg a hamisított bort.

Ép így az állam hatalomnak sincs más teendője, mint szigorúan üldözni a hamisító borkereskedőket. Nem látjuk be, hogy ha a többi kereskedői ágakban boldogulnak a szolid és tisztességes kereskedői elvek szerint, miért ne boldogulhatna a borkereskedő is tisztességes uton, hamisítás nélkül.

Utójára is: a magyar bor kitűnő minősége sokkal ismertebb és ezen borra a világkereskedelemben sokkal nagyobb szükség van, sem hogy azt a fölmerült és sajnos elég nagyszámu hamisítások kizárhatnák a forgalomból. A hamisító borkereskedő-czégek meg fognak inogni, nagy részök talán össze is dől, megsemmisül, de a krízis tisztítani fogja a viszonyokat. A kidőltek helyét új és modern czégek foglalják el, míg a szolid kereskedők, ha egy ideig szenvednek is, megtartják pozíciójukat és tovább is becsülettel fogják szolgálni a magyar bortermelés érdekeit.

De legjobban szolgálnák a magyar bortermelők a saját érdekeiket, ha borvidékenként pinceszövetkezéseket létesítenének.

én. Soha sem volt oka megsiratni a legény életet. Van családja, öröme telik benne, boldog, hogy tisztességesen eltudja tartani azt.

— Hát mester ur miért nem nőszül, bizony lsten megöregszik?

— Bizony jobb dolguk van ma már a házas embereknek. Én is szét néznék, csak tudnám hol? Ajánljon valakit!

— Vegye el a lányomat!

— Micsoda, maga ide adná nekem a lányát feleségül?

— Helyes, egyezkedjünk. Mennyit ad az esküvő napján?

— Hát még pénzt is kellene adnom? (Nem elég szépséges leányom?)

— Kell bizony, ha azt akarja, hogy a leányából tensasszony legyen.

— Ezer forint.

— Szép, hát halála után?

— Husz hold földet.

— Még szebb, de kevés. Hanem tudja mit János bátyám? Adjon most 1000

Hirek

— **Rendkívüli szép dohányt** szállított e hó 1-én a helybelim. kir. dohány beváltó hivatalhoz Riedler János rinya szt. királyi kincstári dohánytermelő. Beváltási eredménye 4 holdról a következő: szivarboríték 394 klgm., válogatott 788 klgm. I. osztály 408 klgm., II. osztály 338 klgm., III. osztály 56 klgm., kihányás 213 klgm., előrelátható romlásra 4 klgm., vagyis összesen 2201 klgm., melyért pénzüsszegben összesen 649 frt. 37 kr. járt, vagyis holdanként 162 frt. 34 kr. és métermázsanként 29 frt 45 kr. átlag árat ért el — a mi igen ritka eredmény. Riedler egészen új erdő irtásos talajt használt a termelésre, és különben is igen gondos kezelésben részesítette dohányját.

— **Dal és szavalmati-estély.** A csokonyai dalárda f. évi febr. 12-én a község háza nagytermében dal és szavalmati-estélyt rendez, gazdag műsorral. Beléptidij: családfőtől 50, családtagoktól 25-25 kr. Kezdeté este 8 órakor.

— **Gyászos halál.** Kálsecz Pál, Péterhida melletti 28 számú órház vasuti ór neje mult hó 28-án este holt ikreket hozott a világra. Szülés után a nő hirtelen rosszul lett s a megijedt férj orvos után szaladt, de mire a későn kapott orvossal visszaérkezett, a szegény nő már kiszüvedett. A szerencsétlen véget ért nő halálát férjén kívül még több apró gyermek siratja.

— **A szuloki dohánybeváltó hivatal áthelyezése.** Nemrég lapunk számában azt irtuk, hogy Szulokról nem fogja az állam elhelyezni a dohánybeváltó hivatalt. Ujabbban azonban illetékes helyről azt halljuk, hogy a szuloki dohánybeváltó-hivatal elhelyezése befejezett dolog, daczára, hogy a szulokiak mindent elkövettek annak tovább maradása érdekében. Mint már említettük is, az államot az készítette az áthelyezésre, mivel Szuloknak kevés a termelő vidéke és így a beváltó-hivatal további itt maradása fölöslegessé vált. Mint halljuk, Nagy-Bajomba tervezik az áthelyezést.

— **25 év multán . . .** Azon tényezők között, melyek nagy mértékben hozzájárultak a hazai mezőgazdaság és kertészet haladásához, az elsők között látjuk a Mauthner Ödön magkereskedő czéget,

frtot és 25 hold földet, és halála után is annyit, akkor áll az alku, elveszem leányát.

— Menjen, maga sokat akar, annyit nem adhatok.

— Sajnálom, akkor egyelőre leányából nem lesz tensasszony

— Lám, lám No erre isz gyet.

Megszéppentem, az öreg hajlandóságot mutat.

— Mennyit is mondott a mester ur?

— Most 50 holdat s halála után is annyit.

— Hm . . . hm . . . az sok.

— Ígyunk!

Rövid idő mulva elment az öreg, hogy tovább folytassa tépelődéseit.

Ez volt az én első völegény-jelölt-ségem.

Régen volt, de megtörtént.

mely az idén ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. E czég működését mindeütt elismerés és méltánylás kísérte és hogy többet ne említsünk, a czég tulajdonosát Ferencz József-rend és az orosz Szt. Anna-rend lovagkeresztjével tüntették ki. Ezenkívül a Mauthner czég cs. és kir. udvari szállító és évek óta szállítja Ő felsége kastélyai és birtokai magszükségletét az egész osztr.-magyar monarchiában, továbbá több királyi, fejedelmi, főhercegi és hercegi udvarnak is szállítója. A Mauthner-féle magvak különben 27-szer lettek bel- és külföldi kiállításokon első díjakkal kitüntetve. A jubileumi főárjegyzéke — melyet a czég kívánatra ingyen és térmentve küld, — valódi remekmű, egy kitűnő növénytermelési utmutató, nemcsak a benne előforduló számtalan tenyésztési utasítások, hanem a megragadóan szép és hű növényfényképek miatt is. Legjellemzőbb, hogy e főárjegyzék nem a rendelő rovására ilyen fényes, mert a magarak, tekintve az ismert kitűnőséget és föltétlen megbízhatóságot, sokkal olcsóbbak, mint bármely másik magyar vagy külföldi czégnél, hanem a Mauthner czég rengeteg forgalmában leli magyarázatát és elég érdekes megtudni, hogy említett árjegyzék költségeit az összes rendelésekre megosztva, egy rendelőre nem egészen 3/4 kr. esik.

— **Öngyilkosság.** Györfi Jánosné Csokonyában mogunván az örökös perpatvart férjével, elkeseredésben kötéllel vetett véget kinos életének. A szomszédok már későn vették észre és csak mint hullát vették ki a hurokból. Érdekes a dologban az, hogy férje meg már több ízben phosphor oldattal akart véget vetni saját életének.

— **Időjárás.** Azt hittük, hogy az ideai tél egész végig enyhén fog elmúlni s már-már ibolya nyílásról álmodoztunk. A csalfa napsugár oly melegen sütött le az égről, hogy kicsalta a fák rügyeit, a hóvirágok nyíltak, s minden, minden arra mutatott, hogy korán ki fog tavaszodni. De a hét elején komolyra vált az idő sötét felhő borította az eget s kedd reggelre tél apó fehérre meszelte a földet. Az akkor leesett hó azonban nagyrészt még aznap elolvadt, s azt hittük, hogy a ravasz tél apó csak megakarta tréfálni az embereket. De a hét végén ismét borongóra vált s kezdetben eső, később havazás állott be s péntek délelőtt szélfúvás mellett erősen havazott s az elolvadt hó helyett új s vastagabb hóréteg fedi a földet, melyet szombaton hideg északi szél védett az elolvadástól. Daczára azonban az e héti havazásoknak, már nem hisszük, hogy most váljon komolylyá a tél, midőn már idejét multa.

Irodalom.

— **„Losonc végromlása története.”** Az 1849. évi augusztus 8-án Losonc városa az oroszok általi feldulásának 50 éves évfordulójára. Losonc városa nemes városa tanácsának ajánlva. czimmal épp most jelent meg egy felette érdekes zenemű zongorára két kézre, melyhez a következő előszó van csatolva: A magyar zeneirodalom csak kevés olyan harci dalt tudott megörökíteni, amely az 1948-49 szabadságharc napjaiban ter-

mett, vagy amelyet akkori zenekarvezetők csináltak. Ilyen ritkaság a „Losonez végromlása”, a melyet Borzó Miska az 1848—49-iki gömörvármegyei karmester szerzett, annak a rettenetes képnek a hatása alatt, amelyet rá a felgyújtott Losonez égése tett. Borzó Miska, akinek magának is volt háza Losonezban, összes butoraiból semmit sem tudott megmenteni. Egy kopott, régi hegedűt kapva hóna alá úgy menekült a szomszédos guszonai erdőbe; s ott nyomban szerezte a remek dalt, melyet aztán zenekara is betanult s több csatában lelkesültek hatalmas hangjai mellett dícső honvédeink. Losonezot Graber orosz tábornok tudvalevőleg azért gyújtatta föl, mert 1849, augusztus 8-án, két vakmerő nemzetőr az ottani koronakávéházban Petrovsky herceg dzsidás századost és még két más tisztet legyilkolt. Egy Fáby Zsuzsi nevezetű kofa aztán a tiszteket még ruháiktól is megfosztotta s úgy temették el őket, koporsó nélkül. Ez annyira föllázította Grabert, hogy egymásután két cserkesz ezrednek engedett szabad prédálást Losonez városában ezután nyolcz helyen dobott üszköt a háztetőkre. Aztán, a két nemzetőrrel és Fáby Zsuzsival, körmeikkel kapartatta ki az orosz tiszteket, noha a szerencsétlenek a rekkenő forróságban, meg a borzalmas hullaszagtól többször is elájultak. Borzónak klaszikusan remek nótája a teljes értelmében festi ezeket a rémes jeleneteket, s öt részből áll: Első részében valóságos művészi hangfestéssel jelzi, hogy az ázsiai cserkesz lovasság halk trombita szóval indul. A második rész tompa morajjal jelzi, hogy a cserkeszek támadnak s a lakosság rémülten menekül az erdő felé. A negyedikben halljuk a lovasság zárt sorainak csattogó dörgését, az ötödik pedig halottszomorú elhaló hangon jelzi, mikor a kirabolt városból elvonul a tönkre ment nép. Jellemző különösen a félrevert harangok kongása, a gyermekek és asszonyok jajveszékése és a sivitó golyóknak a G-huron való remek és páratlan utánzása. Eredeti, hogy az orosz ágyúk dörgését a bőgő hátán jelezték, nagyot, tompát ütve a kézzel rája. A czimlapon látható egykori rajz azt a jelenetet tünteti föl, midőn a losonezi koronakávéház előtt a cserkesz lovasság Borzó bandáját üzte. Régen feladásba ment ez a remek nóta, és teljes három évi fáradságos kutatásába került Markó Miklós hírlapírónak, a cigányzenészek albuma ismert nevű szerkesztőjének, míg ezt a cigányzenekar vezetőktől megszerezte és cégünknek a mű kiadására megnyerte. Szabadságharcunk 50 éves fordulóján azt hisszük nem adhatunk kedvesebb ajándékot lelkes honfitársainknak, — ennél a páratlanul szép dalnál, melyet jeles zenészeink Radics és Rácz Pali is mindig viharos tetszés mellett játszanak. Budapest 1899.

Rózsavölgyi és társa.

Ezen igazán gyönyörű magyar zeneképet melynek ára csak 2 korona, mindenkinek a legmelegebben ajánlhatjuk.

Egy magyar találmány.

Hogyan mérheti fel a gazda birtokának területét gyorsan és olcsón?

Kevés kivétellel általánosságban elmondhatjuk, hogy a gazdák legnagyobb

része nem tudta pontosan birtokának területét.

Bár milyen furesán hangzik ez, de így van. — Lássuk mi okozza ezt?

Legelsőben ennek oka azon körülményben keresendő, hogy a telekkönyv a területért nem szavatol. Adás-vevésnél úgy a birtok bérbe adás-vevésnél semmi biztos kiindulási pont nincsen a birtok területét meghatározni a telekkönyvi adatokért szavatosság nincs, a kataszter pedig rendszerint nem egyez a telekkönyvvel; ebből kifolyólag sem a telekkönyvi adat, sem a kataszteri számokat biztos adatok gyanánt elnemfogadharjuk.

Ebből azután nem ritkán igen furesa állapotok következhetnek. Hányszor fordul elő, hogy a telekkönyvben 2 holdnak nevezett terület 4-5 hold sőt több is lehet és viszont.

Hányszor fordult elő, hogy egyes birtokok bérbeadtván, csak évek múlva tudódik ki, hogy 100 sőt több holddal is kisebb a birtok mint amint a bérlő a birtokostól átvette és a birtokos jóhiszeműleg átadta, mert ő maga sem tudta pontosan a területének holdszámát.

Hogy ebből mi következhetik, azt mindenki elgondolhatja,

És elég különös az, hogy ma midőn már minden adás-vevésnél az árunak akár súly-, akár ürmértéki egysége megkívántatik, éppen a föld — a mely mindennek alapját képezi, — részeseül a szokott felületen elbánásban.

Pedig mindenki azon van, ha már a pénzt kiadja annak megfelelő árut is kapjon; nem lehet az kevesebb és ne legyen több, mert amint az eladó nem elégszik meg, hogy 10 hold földért csak 6 holdnak a kialakított árát kapja meg — viszont a vevőnek sem lehet közömbös, hogy 10 hold helyett csak 6 holdat kapjon,

És valljuk meg, ezerszer is előfordul és megtörténik hasonló eset.

Törvényünk van, de nem tökéletes, végrehajtása még hiányosabb és aki tudja, hogy a kataszteri változások, telekkönyvi kiigazítások mily csiga lassúsággal néha éveken keresztül nem hajtatnak végre, azonnal belátja, hogy a mai bizonytalan állapotnak be kellett következnie.

Pedig a gazdagnak tudni kell területét, hogy boldogulhasson, éppen úgy, mint a hadvezérnek a serege létszámát.

Hogyan lehet a birtokot felosztani, vetés-fordát felállítani, a fogaterő szükségletet kiszámítani, a cseléd létszámát megállapítani, a termés hozamot kiszámítani, a legelőket felosztani és evel az állatállományunk létszámát megállapítani stb. mindenféle szükséges számítását eszközölni mindaddig, míg nem tudjuk, hogy a birtok hány hold szántó, rét, legelő stb-ből áll?

És mégis csak gazdálkodunk, de legtöbbször hasonlít ez a setétben tapogatódzáshoz, mert biztos adat nincs a kezünkben.

Nagyobb urodalmak rendszerint a mérnöki munkálatok költségeit, mely ma még elég tetemes szokott lenni, könnyebben fedezik, de nem úgy a közép és kisbirtokosok és legtöbbször nem csak a nagyobb költségtől riadnak vissza, hanem hozzá járul bizonyos foku indolentia is.

Ha azt kérdezzük a gazdától, hogy tudja-e biztosan a lovának vagy marhájá-

nak számát, csudálkozik, hogy ilyen kérdést tehetünk hozzá, de ha azt kérdezzük, hogy tudja-e a birtokát, holdszámban biztosan határozatlan feleletet kapunk és ő azt természetesnek is találja. Pedig ha számokban kifejezhetném azon veszteségeket, melyek a terület hiányos ismeretéből származnak, oly óriási volna az, hogy el se képzeljük.

Indolentia is játszik szerepet, mert legtöbb gazdaságban és községben van mérőláncz és birtokát kiki felmérhetné vele, de a lánczozal való mérés 3 embert kíván, munkája lassu, tehát egy kissé már inkomodálja a gazdát, ki nem csak sok esetben sajnálja a költséget, hanem gyakran nem is ért hozzá.

Vége a napokban láttam egy új készüléket, mely praktikusságánál és olcsóságánál fogva hivatva van arra, hogy ezen régóta vajudó kérdést egy csapással megoldja és rövid idő alatt lehetővé teszi, hogy legtöbb gazda birtokának területét pontosan tudhassa. — E készülék egy szabadalmazott Földmérő talyiga.

A gépezet három főrészből áll 1. a kerék, mely mér, 2. az óra mű, 3. két talyiga szarvból.

A kerék teljesen vasból készült és egyszeri körülforgásával egy ölet ír le és a 9 küllő melyek mindegyike egy kis bevágást csinál a földön, mutatja a lábakat. Az óramű áll egy óralapból, mely 100 ölre van beosztva az óralapon egy mutató és hátról egy harang. Ezen óramű a mérőkerék tengelyével van összekötve és annak minden fordulatával tehát egy öl után eggyel többet mutat egész százig, akkor lecsenget, vagyis minden felmért 100 ölnél csenget és mér tovább minden fennakadás nélkül. Így csak a csengetés számát kell megszámolni az annyi 100 öl, végül ha a terület végpontján megállunk, az óralap mutatja, hogy a lecsengetett 100 öleken felül hány öl még — és a küllők csapása mutatja, hogy hány láb.

Például 3-szor csengetés az 300 öl az óralap mutat 43-at 43 öl a fehér küllőtől a 4-iken áll 4 láb

Összesen 343 öl 4 láb

Ha a mérést a tábla másik oldalán folytatni akarjuk, ismét a 0 lesz a kiindulási pont pont-elég ha az óralapon levő mutató csavarját egy mozdulattal megmozdítjuk, mire egy rugó az óralapot előre nyomja mely most már a mutató alá a 0-ra állítható a csavart megszorítjuk s a készülék készen áll a mérésre. — Ez oly egyszerű és könnyű dolog és oly gyorsan eszközölhető, hogy bárki által alig 1/4 perc alatt végrehajtható.

A talyiga két szarva hasonló az öke szarvához ennek végén van a mérőkerék tengelye és a tengelyen az óramű. — Az egész készülék a szarvak kivételével vasból és rézből készült és oly könnyű, hogy alig 8 kiló, így bármely gyermek által körültotható. — S miután ezen földmérő talyiga oly gyorsan totható, amely gyorsan az ember járni tud, — vele a mérés oly gyors, könnyű és miután személyzet hozzá egyáltalában nem szükséges ezért oly olcsó a munkája, hogy birtokát bárki igen rövid idő alatt saját maga felmérheti, minden egyéb költség kizárásával. — Ezen mérőtalyigával naponkint több száz holdat is felmérhet egy ember, szerkezete oly egyszerű, hogy igazán csodálkozni lehet, hogy eddig még fel nem lett talá-
va. — Ezen új készüléket a napokban láttam Győrben a Stádel Károly örökösei cézég gépgyár és vasöntődjében ott készül ezen szabadalmazott tárgy és most kezdi árusítani, mert a találmány még egészen új. A nevezett cézég egy darabot rendelkezésemre bocsájtott, hogy kísérletet tegyek vele. — Mondhatom meglepott egyszerűsége és igazán praktikussága által, s több gazdatársam jelenlétében eszközöltem próba méréseket oly meglepő eredménnyel, oly gyorsan és pontosan és könnyűséggel, hogy osztatlan általános vélemény az volt, hogy ezen problémá-

praktikusabban megoldani, lehetetlen volna. A szerkezet egyszerűségéhez hozzájárul a szolid munka is, s véleményünk szerint a javítás évek során át ki van zárva. S miután az egész készülék ára 18 frt. ez oly csekély összeg, ha tekintetbe vesszük, hogy egy mérőlánc is 8-10 frt. ez okból minden gazdatársamnak a legmelegebben tudom ajánlani a mérőtalyiga beszerzését. Igen sok esetben hasznát vehetjük a gazdaságban, nemcsak a birtok általános felmérésénél, hanem parcellázásoknál, konvenció földek kimérésénél feles-harmados földek kiosztásánál és még ami fő, a napi fogatmunka ellenőrzésénél is.

Ha nyári időben egy fogat 1 holdat (1200 négyszögöl) kiszánthat naponként és csak 3/4 holdat szánt ki a cseléd indolentiája, hanyagsága miatt, ez már napi 80 kr. egy fogat után és 10 fogat után már 8 frt. napi veszteséget jelent. De miután ezen készülékkel az öregbérés, hajdú vagy gazda pár perc alatt felmérheti naponként minden cseléd napi fogatnunkáját és ellenőrizheti ez által mintegy ösztönözve van a cselédség a reája kiszábotott kompetenciát kiszántani. Menynyi veszteségtől szabadulnánk meg ez által csak egy éven át is?

Szóval ezen „Földmérő talyiga” olyan találmány, mely hivatva van igen nagy bajokon segíteni és melyet gazdatársaimmal megismertetni morális kötelességemnek ismerek.

Tárnoki.

Gazdák figyelmébe!

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen az a szabadalmazott találmányu

földmérő talyiga,

mely önműködő egyszerű szerkezettel, tévedés vagy zavar kizárásával, kézi használat mellett, pontosan felméri a kívánt földterületeket. A vasból és ércből szilárdan gyártott készülék segítségével egy ember, vagy akár gyermek felmérheti maga a kívánt területeket. — Az új találmány gyártását most kezdték meg a szabadalom tulajdonosai és

Stadel Károly örökösei gépgyára és vasöntödéje

kívánatra szívesen szolgál közelebbi felvilágosításokkal.

Ára egy földmérő talyigának 18 frt.

Nagy Képes Világtörténeli

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeli mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvet, a világtörténelmet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kiegészített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénnytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hónap egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára **30 kr.**

A füzetes kiadáshoz díszes kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

- a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelést a helyi könyvtárosokhoz vagy előírt kiadóhoz kell fordítani.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.